

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 29. maijā
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2018/0172 (COD)**

9465/18
ADD 5

ENV 357
MI 402
IND 149
CONSOM 158
COMPET 371
MARE 6
RECH 231
SAN 166
ENT 100
ECOFIN 504
CODEC 874

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2018. gada 28. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	SWD(2018) 255 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS Vienreizlietojamie plastmasas izstrādājumi un zvejas rīki <i>Pavaddokuments dokumentam</i> Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par konkrētu plastmasas izstrādājumu vidiskās ietekmes samazināšanu

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2018) 255 *final*.

Pielikumā: SWD(2018) 255 *final*

Briselē, 28.5.2018.
SWD(2018) 255 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Vienreizlietojamie plastmasas izstrādājumi un zvejas rīki

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai
par konkrētu plastmasas izstrādājumu vidiskās ietekmes samazināšanu

{COM(2018) 340 final} - {SEC(2018) 253 final} - {SWD(2018) 254 final} -
{SWD(2018) 256 final} - {SWD(2018) 257 final}

Problēma

Plastmasas dražu daudzums jūrās palielinās un apdraud ekosistēmas, bioloģisko daudzveidību, cilvēka veselību, kā arī tūrismu, zvejniecību un kuģniecību. Piedrazojums ir pārrobežu problēma.

Plastmasa veido 85 % no Eiropas pludmaļu piedrazojuma. Puse no tās ir vienreizlietojami plastmasas priekšmeti, kurus īslaicīgi izmanto tikai vienu reizi un pēc tam izmet. Vēl 27 % veido pamesti, nozaudēti vai citā veidā izmesti zvejas rīki.

Eiropas rīcībpolitika ūdens, jūras, atkritumu, produktu un zivsaimniecības jomā pagaidām jūras piedrazojuma jautājumam nepievēršas pienācīgi, daudzi pasākumi ir atstāti dalībvalstu ziņā, un tas noved pie iekšējā tirgus sadrumstalotības.

Kādēļ ES būtu jārikojas un kāds ir rīcības mērķis?

Kopīga un samērīga rīcība ES līmenī varētu samazināt jūras piedrazojuma daudzumu, vienlaikus nodrošinot vienotu tirgu un juridisko noteiktību uzņēmumiem.

Vispārējais mērķis ir samazināt kaitējumu, ko videi nodara konkrēti plastmasas izstrādājumi, un vienlaikus veicināt pāreju uz aprites ekonomiku, kurā pieejamas novatoriskas un daudzkārtlietojamās alternatīvas.

Rīcībpolitiskie risinājumi

Analīzē galvenā uzmanība tika pievērsta zvejas rīkiem un 10 vienreizlietojamiem plastmasas priekšmetiem, kas dražās atrodami visbiežāk (aptuveni 86 % no vienreizlietojamiem plastmasas priekšmetiem): cigarešu izsmēķiem, dzērienu pudelēm un korķiem, vates kociņiem, čipsu pakām, mitrajām salvetēm, higiēnas dvieļiem, galda piederumiem, salmiņiem, maisāmajiem kociņiem, krūzēm un glāzēm, pārtikas kārbām.

Vairāki risinājumi tika analizēti salīdzinājumā ar pamatscenāriju, kas ietver patlaban notiekošo Zivsaimniecības kontroles regulas un Direktīvas par ostas atkritumu uzņemšanas iekārtām pārskatīšanu, kā arī Stratēģiju attiecībā uz plastmasu un pārskatītus atkritumu jomas tiesību aktus.

Vēlamais risinājums

Šis risinājums **būtiski samazinās jūras piedrazojuma daudzumu**. Vienreizlietojamo plastmasas priekšmetu daudzums skaita izteiksmē **tiks samazināts aptuveni uz pusi**. Risinājumā ietilpst:

- ražotāja paplašināta atbildība par izmaksām, ko rada piedrazojuma rašanās novēršanas pasākumi un sakopšanas darbi, kuri saistīti ar cigarešu filtriem, dzērienu pudelēm, čipsu pakām, mitrajām salvetēm, higiēnas dvieļiem, krūzēm un glāzēm, pārtikas kārbām, baloniem, un izmaksām, kas rodas, nodrošinot bojātu, nolietotu un no ūdens izvilktu zvejas rīku veidoto atkritumu pienācīgu apsaimniekošanu;
- stimuli zvejniekiem nogādāt atpakaļ ostā bojātus, nolietotus un no ūdens izvilktus zvejas rīkus;

- ar izstrādājumu dizainu saistīti pasākumi (piemēram, korķa piestiprināšana pie dzērienu pudelēm);
- vienreizlietojamo plastmasas krūžu un glāžu, mitro salvešu un pārtikas kārbu izmantojuma samazināšanas mērķrādītāji;
- tādu vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu aizliegums kā vates kociņi, balonu kociņi, galda piederumi, salmiņi un maisāmie kociņi.

2030. gadā šis risinājums attiecībā uz vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem palīdzētu ietaupīt 2,6 miljonus tonnu CO₂ ekvivalenta. Tas novērstu kaitējumu videi (līdzvērtīgu 11 miljardiem euro). Rastos atbilstības izmaksas uzņēmumiem (aptuveni 2 miljardi euro) un atkritumu apsaimniekošanā (aptuveni 510 miljoni euro). Patērētāji ietaupītu naudu (aptuveni 6,5 miljardus euro), bet saskartos ar zināmām neērtībām.

Tāds papildu pasākums kā depozīta atmaksa vai līdzvērtīga sistēma būtiski samazinātu jūras piedrazojuma daudzumu, bet radītās papildu izmaksas būtu pieņemamas (aptuveni 1,4 miljardi euro).

Attiecībā uz zvejas un akvakultūras rīkiem vēlamais risinājums ir ieviest zvejas un akvakultūras rīkos iestrādātās plastmasas ražotāju paplašinātu atbildību un finansiālus stimulus, kas rosinātu šādus rīkus nogādāt atpakaļ krastā. Nozarei tas izmaksātu aptuveni 0,16 % no ieņēmumiem. Minētais papildinātu uz zvejas rīkiem vērstus pasākumus un nodrošinātu to, ka zvejas rīkos izmantotie plastmasas materiāli nonāk atkritumu un reciklēšanas plūsmā. Tādā veidā tiktu iesaistīti zvejas rīku plastmasas daļu ražotāji un palielināts zvejas rīkos izmantoto materiālu reciklēšanas īpatsvars.